Test Information

Test Name	UPSC/MPSC/MES D4S1	**Total Questions**	100
Test Type	Examination	**Difficulty Level**	Beginner
Total Marks	200	**Duration**	120 minutes

Test Question   Language:- ENGLISH

1.

Which development announced in 2025 would most directly help authorities improve the planning and monitoring of rural water-supply assets?

a. Delhi Digital Asset Mapping

b. Hyderabad Property Registry

c. JJM GIS platform aligned with PM Gati Shakti

d. NAKSHA urban survey programme

Answer. c

2. At the World Para Athletics Championships 2025, how many total medals did India secure?

a. 22

b. 21

c. 25

d. 27

Answer. a

3.

During the Indian Navy's January 2025 commissioning in Mumbai, which vessel was suited for surveillance, special operations, and underwater combat roles?

a. Nilgiri

b. Surat

c. Shivalik

d. Vaghsheer

Answer. d

4. Under the Maharashtra EV Policy 2025, which locations are specifically required to provide fast charging facilities?

a. Railway stations and airports

b. Fuel stations and MSRTC bus depots

c. Schools and colleges

d. Markets and industrial estates

Answer. b

5. At Kashi Tamil Sangamam 3.0, whose contributions were chosen as the central focus of the 2025 edition?

a. Sage Agasthyar

b. Tamil students

c. Women SHGs

d. Small entrepreneurs

Answer. a

6. Which cultivation approach has helped improve productivity beyond the traditional pond-based method used for India’s fox nut crop?

a. Post-harvest upgrading

b. Seed roasting

c. Field-system farming

d. Quality control

Answer. c

7. At the International Booker Prize 2025, who became the first Indian translator to receive the award?

a. Banu Mushtaq

b. Deepa Bhasthi

c. Geetanjali Shree

d. Max Porter

Answer. b

8. Which group was identified as key strategic partners of the Tribal Business Conclave 2025?

a. MeitY, MSME and Ministry of Textiles

b. DONER, Ministry of Agriculture and FICCI

c. Startup India, DPIIT and Rural Development

d. FICCI, PRAYOGI Foundation and Startup India

Answer. d

9.

In the 2025 repatriation of the Piprahwa relics, which organisation partnered with the Government of India through a public-private partnership to secure their return?

a. Archaeological Survey of India

b. National Museum

c. Godrej Industries Group

d. Sotheby’s Hong Kong

Answer. c

10. In which Maharashtra city was India Maritime Week 2025 held as India’s premier global maritime event?

a. Pune

b. Mumbai

c. Nagpur

d. Nashik

Answer. b

11.

Under Nasha Mukt Bharat Abhiyaan, programmes for skill development, vocational training and livelihood support of recovering drug users are carried out through Grant-in-Aid institutions including which of the following?

a. IRCA and DDAC

b. NDDTC and NABH

c. NITI Aayog and AIIMS

d. State governments and ULBs

Answer. a

12. Which programme brings Anganwadi services, Poshan Abhiyaan and the Scheme for Adolescent Girls under a single umbrella?

a. National Food Security Act

b. Poshan Pakhwada

c. Jan Andolan

d. Mission Saksham Anganwadi and Poshan 2.0

Answer. d

13.

At the India–AI Impact Summit 2026, which Chakra addresses equitable skilling and inclusive workforce transitions for the future of work?

a. Human Capital

b. Safe and Trusted AI

c. Science

d. Inclusion for Social Empowerment

Answer. a

14.

Under India's 2026 energy initiatives, which scheme promotes photovoltaic projects over water bodies together with electricity storage systems?

a. Small Hydro Power Development Scheme

b. Pradhan Mantri Surya Sarovar Yojana

c. National Bioenergy Programme

d. GOBARdhan Scheme

Answer. b

15. In Maharashtra's Jorwe culture, which condition accounts for the dense concentration of archaeological sites in the Tapi valley?

a. Proximity to the western coastal strip

b. Presence of an extensive dry basin

c. Dependence on hunting and fishing

d. Fertile black cotton soil

Answer. d

16. At the Pitalkhora Caves, which subject in the surviving murals portrays stories concerning the earlier lives of Lord Buddha?

a. Monastic routines

b. Royal processions

c. Jataka tales

d. Guardian figures

Answer. c

17. Which ruler immediately succeeded Abhiraka, as indicated by the reuse of Abhiraka's coins under the next Kshaharata authority?

a. Bhumaka

b. Nahapana

c. Usavadata

d. Ayama

Answer. a

18.

Among the Early Chalukya monuments of Aihole, which temple combines an apsidal form with a circumambulatory arrangement and an entrance hall?

a. Ladkhan temple

b. Meguti temple

c. Galagnath temple

d. Durga temple

Answer. d

19. At Kopeshwar Temple, which figure is notably absent due to its association with Sati's journey to her parental home?

a. Daksha

b. Nandi

c. Vishnu

d. Shiva

Answer. b

20.

Which work traditionally ascribed to Sant Tukaram presents the Bhagavad Gita through a devotional interpretation in the abhanga form?

a. Says Tuka

b. One Hundred Poems of Tukaram

c. Mantra Gita

d. Tukaram Gatha

Answer. c

21.

During the Mughal siege of Jinji, which Mughal commander is associated with secretly warning Rajaram of the impending assault and thereby facilitating his escape?

a. Daud Khan Panni

b. Azamshah

c. Manaji More

d. Zulfiqar Khan

Answer. d

22. After Rajaram's death, whose claim did Tarabai uphold while assuming authority over the Maratha Kingdom?

a. Shivaji II

b. Sambhaji Maharaj

c. Aurangzeb

d. Hambirrao Mohite

Answer. a

23. After the setback at Panipat, under whose leadership did the Marathas quickly recover and regain political strength?

a. Chhatrapati Shivaji

b. Mahadji Shinde

c. Peshwa Madhavrao I

d. Regional Maratha chiefs

Answer. c

24.

Which measure introduced by Rajarshi Shahu Maharaj of Kolhapur most directly widened opportunities for socially disadvantaged groups in state employment?

a. Law permitting widow remarriage

b. Reservation order for backward classes

c. Law prohibiting the Devadasi system

d. Law permitting inter-religious marriages

Answer. b

25.

Before the establishment of the Depressed Classes Mission in 1906, which organisation had already been supporting depressed communities by opening night schools for them?

a. Manoranjak Granth Prasaraka Mandal

b. Babaji Sakharam and Co.

c. Mission School Committee

d. Prarthana Samaj

Answer. d

26. Who is remembered as the first martyr of the Warli Adivasi Revolt, having been killed during British police repression in 1945?

a. Shamrao Parulekar

b. L B Dhangar

c. Jethya Gangad

d. Lahanu Kom

Answer. c

27. During the organisation of the Samyukta Maharashtra Samiti in Pune, who presided over the meeting at Tilak Smarak Mandir?

a. Keshavrao Jedhe

b. Shripad Amrut Dange

c. Dr T.R. Naravane

d. Acharya P.K. Atre

Answer. a

28.

During the Champaran Satyagraha of 1917, whose appeal brought Mahatma Gandhi to Bihar to investigate the cultivators’ grievances?

a. Rajendra Prasad

b. Raj Kumar Shukla

c. J.B. Kripalani

d. Mazhar ul-Haq

Answer. b

29.

Under the Mountbatten Plan of 3 June 1947, which bodies were constituted to determine the boundaries in the provinces to be partitioned?

a. Constituent Assemblies

b. Parliamentary Committees

c. Boundary Commissions

d. Congress Committees

Answer. c

30. From which place in Maharashtra does the Godavari begin its course?

a. Pravara

b. Manjara

c. Wainganga

d. Trimbakeshwar

Answer. d

31. In which Maharashtra district is the Shirpur Gold Refinery located?

a. Mumbai

b. Dhule

c. Kolar

d. Ramgiri

Answer. b

32. Which refinery in Maharashtra was commissioned earlier than BPCL’s Mumbai Refinery?

a. HPCL Mumbai Refinery

b. Digboi Refinery

c. Barauni Refinery

d. Haldia Refinery

Answer. a

33. In which Maharashtra district has uranium mineralisation been identified at locations such as Mogarra?

a. Nagpur

b. Chandrapur

c. Bhandara

d. Ratnagiri

Answer. c

34. In Maharashtra, which district is particularly known for major bauxite deposits occurring on the plateau tops of the Western Ghats?

a. Kolhapur

b. Raigad

c. Satara

d. Thane

Answer. a

35.

According to the Basic Road Statistics of India 2020–22, which state stood immediately after Maharashtra in total state highway length as of 31 March 2022?

a. Rajasthan

b. Andhra Pradesh

c. Gujarat

d. Karnataka

Answer. d

36.

In the Hugli Industrial Region, which resource from the Damodar Valley helped supply the energy needed to operate factories along both sides of the river?

a. Assam tea plantations

b. Damodar valley coal

c. Deltaic Bengal jute

d. Chotanagpur iron ore

Answer. b

37.

Which region forms the western section of the Northern Plains and was formed by the depositional work of the Indus and its tributaries?

a. Ganga Plains

b. Thar Desert

c. Indian Peninsula

d. Punjab Plains

Answer. d

38. Which Nashik heritage site is known for an orientation that helps protect its carvings and inscriptions from harsh weather?

a. Sita Gufa

b. Dadasaheb Phalke memorial

c. Pandavleni

d. Trirasmi Hill

Answer. c

39. Which marine fish is a major catch along India’s western coast, particularly off Gujarat and Maharashtra?

a. Silver bellies

b. Bombay duck

c. Horse mackerel

d. Hilsa

Answer. b

40.

Which river, formed after the Mula and Mutha meet at Pune, later flows into the Bhima and thereby forms part of the Krishna drainage system?

a. Mula-Mutha River

b. Mula River

c. Mutha River

d. Krishna River

Answer. a

41. Which coastal destination in Raigad district allows visitors to see Janjira Fort nearby while experiencing a nature-oriented setting?

a. Kashid

b. Akshi

c. Nagaon

d. Murud

Answer. d

42.

Which energy resource can further support industrial growth in the Visakhapatnam-Guntur Industrial Region by strengthening its energy base?

a. Bailadila iron ore

b. Krishna-Godavari natural gas

c. Guntur lead-zinc deposits

d. Coastal agricultural produce

Answer. b

43.

Which privately owned iron and steel company was established at Sakchi in 1907 and later became closely associated with Jamshedpur?

a. Steel Corporation of Bengal

b. Hirapur unit

c. TISCO

d. IISCO

Answer. c

44.

Which district in northeastern Maharashtra, carved out of Bhandara district, is noted for extensive forest cover and paddy cultivation, with its headquarters popularly known as the “Rice City”?

a. Gondia

b. Bhandara

c. Chandrapur

d. Gadchiroli

Answer. a

45.

Under the general rule in Chapter XVII of the Bombay High Court Appellate Side Rules, 1960, which bench ordinarily hears Article 226 petitions arising substantially outside Greater Bombay, subject to prescribed exceptions?

a. A Single Judge nominated for the matter

b. A Division Bench appointed by the Chief Justice

c. A Bench constituted by the Supreme Court

d. A Tribunal designated by the applicant

Answer. b

46.

Under Section 31(1) of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966, which authority ordinarily decides whether a submitted draft Development Plan should be sanctioned?

a. Director of Town Planning

b. Planning Authority

c. Appointed Group A Officer

d. State Government

Answer. d

47. Which category is included in the composition of the Maharashtra State Commission for Women besides its principal office-holders?

a. Non-official members

b. Judicial officers

c. Municipal representatives

d. Parliamentary nominees

Answer. a

48.

Under standards followed by the Maharashtra State Commission for Protection of Child Rights, when may authorities separate a child from parents?

a. Whenever institutional care is available

b. Whenever parents oppose state intervention

c. When required for the child’s best interests

d. When recreational facilities are inadequate

Answer. c

49.

Which institution did the Bombay High Court clarify to be autonomous, independent and impartial in the Maharashtra electoral framework?

a. State Government

b. District Cooperative Election Officers

c. Taluka/Ward Cooperative Election Officers

d. State Cooperative Election Authority

Answer. d

50.

Which constitutional changes gave legal sanctity to local self-governments and provided for specialised election authorities in the States?

a. 42nd and 44th Amendments

b. 73rd and 74th Amendments

c. 52nd and 61st Amendments

d. 86th and 91st Amendments

Answer. b

51.

Under India’s constitutional framework, which system was adopted to organise the relationship between the executive and legislature?

a. Parliamentary form

b. Presidential form

c. Federal executive form

d. Direct democratic form

Answer. a

52.

Which Lok Sabha body scrutinises whether delegated rule-making powers are being exercised within the authority granted by Parliament?

a. Lok Sabha Secretariat

b. Speaker of Lok Sabha

c. Committee on Subordinate Legislation

d. House of Lok Sabha

Answer. c

53.

Under the Maharashtra Municipal Councils, Nagar Panchayats and Industrial Townships Act, 1965, who is excluded from the definition of a dealer despite selling goods for consideration?

a. Municipal Council selling discarded material

b. Transport company selling obsolete equipment

c. Banking company disposing of surplus goods

d. Agriculturist selling self-grown produce

Answer. d

54.

Which of the following is the Central Government's online public grievance redress and monitoring platform, also listed by Maharashtra's Rural Development Department?

a. CPGRAMS

b. Aaple Sarkar

c. File Grievance

d. Grievance Redressal Portal

Answer. a

55. Which policing arrangement has Maharashtra adopted for administering its major urban conglomerates?

a. District policing system

b. Commissionerate system

c. Reserve force system

d. Intelligence unit system

Answer. b

56.

Under the Maharashtra State Human Rights Commission's mandate, what may it do when a public servant is alleged to have been negligent in preventing a human rights violation?

a. Transfer the official to another department

b. Impose criminal punishment directly

c. Examine the matter on its own motion

d. Suspend the official without inquiry

Answer. c

57.

Under the Tenth Schedule of the Constitution of India, who ordinarily decides a question concerning a member’s disqualification on grounds of defection?

a. Presiding officer of the House

b. Election Commission of India

c. President of India

d. Supreme Court of India

Answer. a

58.

Under the Constitution (One Hundred and Third Amendment) Act, 2019, which group may receive special advancement measures under Article 15?

a. Citizens covered by Article 15(4)

b. Citizens covered by Article 15(5)

c. Persons belonging only to minority communities

d. Economically weaker sections outside specified classes

Answer. d

59.

Under Article 19 of the Constitution of India, which freedom is directly affected when a citizen is prevented from permanently living in a particular region?

a. Freedom to form associations

b. Freedom to practise a profession

c. Freedom to reside and settle

d. Freedom of speech and expression

Answer. c

60.

Which concept refers to the time and cost involved in moving freight between Nagpur and Mumbai via Maharashtra Samruddhi Mahamarg?

a. Economic distance

b. Geographical distance

c. Administrative distance

d. Social distance

Answer. a

61. Which regional economic concern was the MIHAN project at Nagpur primarily expected to address in Vidarbha?

a. Shortage of irrigation facilities

b. Limited access to banking

c. Decline in domestic tourism

d. Lack of industrial development

Answer. d

62. Which marketing challenge affects small textile producers in Solapur through low prices and delayed payments?

a. Inadequate market information

b. Exploitation by middlemen

c. Limited direct-selling facilities

d. High product distribution costs

Answer. b

63. What economic benefit can Geographical Indication recognition provide to rural producers of Kolhapur jaggery?

a. Guaranteed procurement prices

b. Lower processing costs

c. Higher sugarcane yields

d. Improved market access

Answer. d

64. Which dedicated window was established on GeM under the Vocal for Local initiative to promote products from Aspirational Blocks?

a. ODOP-specific e-commerce solutions

b. Dedicated ODOP platforms

c. Aakanksha window

d. Government e-Marketplace listings

Answer. c

65.

Which programme identifies potential entrepreneurs, trains them to manage industrial units and guides them in starting an enterprise?

a. Entrepreneurship Awareness Programme

b. Management Development Programme

c. Entrepreneurship Development Programme

d. Entrepreneurship Skill Development Programme

Answer. c

66. Which scheme provides livelihood support to eligible fishing families in Maharashtra during seasonal fishing restrictions?

a. Swarnjayanti Gram Swarozgar Yojana

b. Swarna Jayanti Shahari Rozgar Yojana

c. Pradhan Mantri Rozgar Yojana

d. Pradhan Mantri Matsya Sampada Yojana

Answer. d

67. Under which category of industries are bamboo-processing enterprises in Vidarbha classified based on their raw material?

a. Forest-based industries

b. Agro-based industries

c. Plantation-based industries

d. Horticulture-based industries

Answer. a

68.

When tourism increases demand for locally made products in Chhatrapati Sambhajinagar, which group benefits most directly from their production and sale?

a. Artisans, guides and hotel employees

b. Artisans, traders and wage earners

c. Artisans, drivers and travel organisers

d. Traders, translators and hotel employees

Answer. b

69. Which two problems was the Employment Guarantee Scheme primarily intended to address in Maharashtra?

a. Urban unemployment and poverty

b. Rural unemployment and migration

c. Rural unemployment and poverty

d. Rural unemployment and illiteracy

Answer. c

70. Which form of population movement involves regular travel from Mumbai's residential suburbs to central employment areas?

a. Employment migration

b. Urban relocation

c. Suburban commuting

d. Residential migration

Answer. c

71. Which term refers specifically to the transfer of tribal land ownership to non-tribal individuals?

a. Land acquisition

b. Land encroachment

c. Land leasing

d. Land alienation

Answer. d

72. Which pair of healthcare institutions belongs to the secondary tier of Maharashtra's three-tier health infrastructure?

a. Primary Health Centres and district hospitals

b. Community Health Centres and sub-district hospitals

c. District hospitals and medical colleges

d. Sub-district hospitals and district hospitals.

Answer. d

73. Which digital platform is integrated with Udyam Registration to facilitate MSME participation in government procurement?

a. TReDS

b. SAMADHAAN

c. GeM

d. GSTN

Answer. c

74.

When a shared service is financed through the government budget and used without direct payment, what is this arrangement called?

a. Public provision

b. Public production

c. Income redistribution

d. Demand stabilisation

Answer. a

75.

Which Maharashtra conservation area, notified in January 2010, is identified as the northernmost tiger habitat in the Western Ghats?

a. Koyna Wildlife Sanctuary

b. Sahyadri Tiger Reserve

c. Chandoli National Park

d. Shivsagar Reservoir

Answer. b

76. Which species is identified among the major plant life occurring within the Nawegaon–Nagzira Tiger Reserve?

a. Panthera pardus

b. Bos gaurus

c. Anogeissus latifolia

d. Manis crassicaudata

Answer. c

77.

Which forest type should be identified where prolonged winters, brief summers, acidic mineral-poor soils and evergreen needle-leaved trees occur together?

a. Temperate deciduous forest

b. Temperate rain forest

c. Tropical seasonal forest

d. Boreal coniferous forest

Answer. d

78. Which animal occurring in Mayureshwar Wildlife Sanctuary is also known as the Indian gazelle?

a. Indian fox

b. Chinkara

c. Striped hyena

d. Indian jackal

Answer. b

79. When airborne acidic chemicals reach the ground through rain, snow, fog or mist, which process is occurring?

a. Wet deposition

b. Dry deposition

c. Oxidation

d. Runoff

Answer. a

80.

A survey of coastal sand-dune vegetation at selected Maharashtra beaches found one site comparatively less disturbed because its interior location and poor transport access resulted in lower trampling. Which beach was identified in this manner?

a. Kashid

b. Malvan

c. Revdanda

d. Achara

Answer. d

81.

Which type of coral reef develops immediately along or very close to the coast of a continent or island and may be separated from the shore by only a narrow, shallow lagoon?

a. Barrier reef

b. Patch reef

c. Fringing reef

d. Atoll

Answer. c

82. Which category would include a river or stream where the flow moves rapidly in one direction?

a. Lentic ecosystem

b. Lotic ecosystem

c. Marine ecosystem

d. Lacustrine ecosystem

Answer. b

83. If a parasite is found living on the outer body surface of its host, how should it be classified?

a. Endo-parasite

b. Predator

c. Commensal

d. Ecto-parasite

Answer. d

84. If a zoological survey is restricted to birds found in a region, which category should be used for classification?

a. Avifauna

b. Piscifauna

c. Microfauna

d. Cryptofauna

Answer. a

85.

In an ecosystem, which functional group includes a green plant that synthesises carbohydrates using carbon dioxide, water and sunlight?

a. Heterotrophs

b. Detritivores

c. Autotrophs

d. Saprotrophs

Answer. c

86. Among freshwater fishes recorded in Maharashtra, which species is classified under the order Osteoglossiformes?

a. Labeo rohita

b. Tor khudree

c. Anguilla bengalensis bengalensis

d. Notopterus chitala

Answer. d

87. In the sulphur cycle, which process can move the element from geological deposits into dissolved salts available to ecosystems?

a. Atmospheric oxidation and rainfall

b. Rock weathering and erosional runoff

c. Plant absorption and protein formation

d. Grazing and animal excretion

Answer. b

88. Which atmospheric condition accounts for water boiling at a different temperature in hill stations compared with sea level?

a. Increased pressure

b. Constant pressure

c. Reduced pressure

d. Standard pressure

Answer. c

89. During regenerative braking in suburban trains, which form of energy is obtained from their motion?

a. Thermal energy

b. Chemical energy

c. Electrical energy

d. Sound energy

Answer. c

90. Which metal deteriorates preferentially when galvanised railings are exposed to repeated rainy conditions along a coast?

a. Copper

b. Aluminium

c. Tin

d. Zinc

Answer. d

91. Which indicator should a dairy laboratory use for a quick, approximate comparison of the pH levels of milk samples?

a. Red litmus

b. Blue litmus

c. Turmeric paper

d. Universal indicator

Answer. d

92. Which condition inside a susceptible insect converts the ingested Bt protein from an inactive to an active form?

a. Alkaline pH

b. Acidic pH

c. Neutral pH

d. Fluctuating pH

Answer. a

93. Which technique does the National Centre for Cell Science, Pune, use to verify the identity of human cell lines?

a. Mycoplasma testing

b. STR analysis

c. Light microscopy

d. Conventional PCR

Answer. b

94. Which phenomenon explains a specimen's visible glow that disappears immediately after ultraviolet illumination is withdrawn?

a. Fluorescence

b. Phosphorescence

c. Chemiluminescence

d. Electroluminescence

Answer. a

95. An object moves under a non-zero force always perpendicular to its velocity, which characteristic of its motion stays unchanged?

a. Direction

b. Speed

c. Momentum

d. Position

Answer. b

96.

A p–n junction initially carries substantial current, what happens when its battery connections are reversed without reaching breakdown?

a. Remains unchanged

b. Increases sharply

c. Fluctuates repeatedly

d. Becomes negligible

Answer. d

97. For $CO(g) + 3H_2(g)$ $CH_4(g)$ + HO(g), which adjustment increases the equilibrium yield of methane at constant temperature?

a. Volume expansion

b. Catalyst addition

c. Argon addition

d. Volume reduction

Answer. d

98. Which hormone promotes glucose uptake by skeletal muscle and fat cells, thereby reducing its concentration in the bloodstream?

a. Glucagon

b. Cortisol

c. Adrenaline

d. Insulin

Answer. d

99.

Which change would slow oxygen transfer between alveolar air and surrounding capillaries, assuming other conditions remain unchanged?

a. Greater solubility

b. Larger surface

c. Greater thickness

d. Steeper gradient

Answer. c

100. Which enzyme catalyses the formation of a messenger molecule by copying genetic information stored in DNA?

a. DNA polymerase

b. RNA polymerase

c. DNA ligase

d. RNase

Answer. b

Test Question Language:- REGIONAL

1.

२०२५ मध्ये जाहीर करण्यात आलेल्या कोणत्या उपक्रमामुळे ग्रामीण पाणीपुरवठा मालमत्तांचे नियोजन आणि देखरेख सुधारण्यास प्राधिकरणांना सर्वात थेट मदत होईल ?

a. दिल्ली डिजिटल मालमत्ता मॅपिंग

b. हैदराबाद मालमत्ता नोंदणी

c. PM गती शक्तीशी सुसंगत JJM GIS प्लॅटफॉर्म

d. नक्ष शहरी सर्वेक्षण कार्यक्रम

Answer. c

2. जागतिक पॅरा ॲथलेटिक्स अजिंक्यपद स्पर्धा २०२५ मध्ये भारताने एकूण किती पदके मिळवली ?

a. २२

b. २१

c. २५

d. २७

Answer. a

3.

जानेवारी २०२५ मध्ये मुंबई येथे झालेल्या भारतीय नौदलाच्या नियुक्ती सोहळ्यात , पाळत ठेवणे , विशेष मोहिमा आणि पाण्याखालील लढाऊ भूमिकांसाठी कोणते जहाज योग्य होते ?

a. निलगिरी

b. सुरत

c. शिवालिक

d. वाघशीर

Answer. d

4. महाराष्ट्र इलेक्ट्रिक वाहन धोरण २०२५ अंतर्गत , कोणत्या ठिकाणी जलद चार्जिंग सुविधा देणे विशेषतः आवश्यक आहे ?

a. रेल्वे स्थानके आणि विमानतळ

b. इंधन केंद्रे आणि MSRTC बस आगारे

c. शाळा आणि महाविद्यालये

d. बाजारपेठा आणि औद्योगिक वसाहती

Answer. b

5. काशी तमिळ संगमम ३.० मध्ये , २०२५ च्या आवृत्तीचे मध्यवर्ती केंद्रबिंदू म्हणून कोणाच्या योगदानाची निवड करण्यात आली ?

a. ऋषी अगस्त्य

b. तमिळ विद्यार्थी

c. महिला बचत गट

d. लघु उद्योजक

Answer. a

6. भारतातील मखाना पिकासाठी वापरल्या जाणाऱ्या पारंपारिक तलाव -आधारित पद्धतीपेक्षा उत्पादकता सुधारण्यास कोणत्या लागवड पद्धतीने मदत केली आहे ?

a. काढणीनंतरची श्रेणीवाढ

b. बियाणे भाजणे

c. शेतपद्धतीवर आधारित लागवड

d. गुणवत्ता नियंत्रण

Answer. c

7. आंतरराष्ट्रीय बुकर पुरस्कार २०२५ मध्ये , हा पुरस्कार मिळवणाऱ्या पहिल्या भारतीय अनुवादक कोण ठरल्या ?

a. बानू मुश्ताक

b. दीपा भास्ती

c. गीतांजली श्री

d. मॅक्स पोर्टर

Answer. b

8. ट्रायबल बिझनेस कॉन्क्लेव्ह २०२५ चे प्रमुख धोरणात्मक भागीदार म्हणून कोणत्या गटाची ओळख पटवण्यात आली ?

a. MeitY, MSME आणि वस्त्रोद्योग मंत्रालय

b. DONER, कृषी मंत्रालय आणि FICCI

c. स्टार्टअप इंडिया, DPIIT आणि ग्रामविकास

d. FICCI, प्रयोगी फाउंडेशन आणि स्टार्टअप इंडिया

Answer. d

9.

पिप्रहवा अवशेषांच्या २०२५ मधील परताव्यासाठी अवशेष भारतात परत आणण्यासाठी , भारत सरकारसोबत सार्वजनिक -खाजगी भागीदारीद्वारे कोणत्या संस्थेने भागीदारी केली ?

a. भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण

b. राष्ट्रीय संग्रहालय

c. गोदरेज इंडस्ट्रीज समूह

d. सॉदबीज हाँगकाँग

Answer. c

10. भारताचा प्रमुख जागतिक सागरी कार्यक्रम म्हणून इंडिया मेरीटाइम वीक २०२५ महाराष्ट्रातील कोणत्या शहरात आयोजित करण्यात आला होता ?

a. पुणे

b. मुंबई

c. नागपूर

d. नाशिक

Answer. b

11.

नशा मुक्त भारत अभियानांतर्गत , व्यसनमुक्त होणाऱ्या व्यक्तींसाठी कौशल्य विकास , व्यावसायिक प्रशिक्षण आणि उपजीविकेसाठी सहाय्य कार्यक्रम अनुदान सहाय्यित संस्थांमार्फत राबवले जातात , त्यामध्ये खालीलपैकी कशाचा समावेश आहे ?

a. IRCA आणि DDAC

b. NDDTC आणि NABH

c. NITI आयोग आणि AIIMS

d. राज्य शासने आणि नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था

Answer. a

12. कोणत्या कार्यक्रमांतर्गत अंगणवाडी सेवा , पोषण अभियान आणि किशोरवयीन मुलींसाठीची योजना एकाच छत्राखाली आणण्यात आल्या आहेत ?

a. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा

b. पोषण पखवाडा

c. जन आंदोलन

d. मिशन सक्षम अंगणवाडी आणि पोषण २.०

Answer. d

13. इंडिया -AI इम्पॅक्ट समिट २०२६ मध्ये , कामाच्या भविष्यासाठी समन्यायी कौशल्य विकास आणि सर्वसमावेशक मनुष्यबळ संक्रमण कोणते चक्र संबोधित करते ?

a. मानवी भांडवल

b. सुरक्षित आणि विश्वासार्ह AI

c. विज्ञान

d. सामाजिक सक्षमीकरणासाठी समावेश

Answer. a

14. भारताच्या २०२६ च्या ऊर्जा उपक्रमांतर्गत , कोणती योजना जलाशयांवरील फोटोव्होल्टेइक प्रकल्पांना वीज साठवण प्रणालींसह प्रोत्साहन देते ?

a. लघु जलविद्युत विकास योजना

b. प्रधानमंत्री सूर्य सरोवर योजना

c. राष्ट्रीय जैवऊर्जा कार्यक्रम

d. गोबरधन योजना

Answer. b

15. महाराष्ट्रातील जोर्वे संस्कृतीत , तापी खोऱ्यात पुरातत्वीय स्थळांची मोठ्या प्रमाणावर एकाग्रता कोणत्या परिस्थितीमुळे आहे ?

a. पश्चिम किनारपट्टीशी जवळीक

b. विस्तृत शुष्क खोऱ्याची उपस्थिती

c. शिकार आणि मासेमारीवरील अवलंबित्व

d. सुपीक काळी कसदार जमीन

Answer. d

16. पितळखोरे लेण्यांमध्ये , शिल्लक असलेल्या भित्तिचित्रांमधील कोणता विषय भगवान बुद्धांच्या पूर्वजन्माशी संबंधित कथा चित्रित करतो ?

a. मठीय दैनंदिनी

b. राजेशाही मिरवणुका

c. जातक कथा

d. द्वारपाल आकृत्या

Answer. c

17. पुढील क्षहरात सत्तेखाली अभिरकाच्या नाण्यांचा पुनर्वापर झाल्याचे दिसून आल्याने , अभिरकानंतर तात्काळ सत्तेवर आलेला शासक कोण ?

a. भूमक

b. नहपान

c. उषवदात

d. आयाम

Answer. a

18. अय्होळे येथील पूर्व चालुक्य स्मारकांपैकी , कोणते मंदिर अर्धवर्तुळाकार आकार , प्रदक्षिणा व्यवस्था आणि प्रवेश मंडप यांचा संगम दर्शवते ?

a. लाडखान मंदिर

b. मेगुती मंदिर

c. गलगनाथ मंदिर

d. दुर्गा मंदिर

Answer. d

19. कोपेश्वर मंदिरात , सतीच्या माहेरी जाण्याच्या कथेशी संबंधित असल्यामुळे कोणती आकृती विशेषतः अनुपस्थित आहे ?

a. दक्ष

b. नंदी

c. विष्णू

d. शिव

Answer. b

20. संत तुकाराम महाराज लिखित म्हणून पारंपरिकरित्या मानला जाणारा कोणता ग्रंथ भगवद्गीतेला अभंग रूपात भक्तिपूर्ण अर्थच्छटेसह मांडतो ?

a. सेज तुका

b. तुकारामांची शंभर कवने

c. मंत्र गीता

d. तुकाराम गाथा

Answer. c

21. जिंजीच्या मुघल वेढ्यादरम्यान , कोणत्या मुघल सेनापतीने राजाराम महाराजांना होणाऱ्या हल्ल्याची गुप्तपणे पूर्वसूचना देऊन त्यांच्या सुटकेस मदत केली ?

a. दाऊदखान पन्नी

b. आझमशाह

c. मानाजी मोरे

d. झुल्फिकार खान

Answer. d

22. राजाराम महाराजांच्या मृत्यूनंतर , ताराबाईंनी मराठा राज्याची सत्ता हाती घेताना कोणाच्या वारसाहक्काचा पुरस्कार केला ?

a. शिवाजी द्वितीय

b. संभाजी महाराज

c. औरंगजेब

d. हंबीरराव मोहिते

Answer. a

23. पानिपतच्या पराभवानंतर मराठ्यांनी त्वरीत सावरून पुन्हा राजकीय बळ कोणाच्या नेतृत्वाखाली प्राप्त केले ?

a. छत्रपती शिवाजी महाराज

b. महादजी शिंदे

c. पेशवे माधवराव प्रथम

d. प्रादेशिक मराठा सरदार

Answer. c

24.

कोल्हापूरच्या राजर्षी शाहू महाराजांनी आणलेल्या कोणत्या उपाययोजनामुळे सामाजिकदृष्ट्या वंचित घटकांसाठी शासकीय नोकरीतील संधी सर्वात थेटपणे वाढल्या ?

a. विधवा पुनर्विवाहास परवानगी देणारा कायदा

b. मागासवर्गीयांसाठी आरक्षण आदेश

c. देवदासी प्रथा बंदी कायदा

d. आंतरधर्मीय विवाहास परवानगी देणारा कायदा

Answer. b

25. १९०६ मध्ये डिप्रेस्ड क्लासेस मिशनच्या स्थापनेपूर्वी , कोणत्या संस्थेने वंचित समाजासाठी रात्रशाळा सुरू करून आधीच मदत केली होती ?

a. मनोरंजक ग्रंथ प्रसारक मंडळ

b. बाबाजी सखाराम अँड कंपनी

c. मिशन स्कूल कमिटी

d. प्रार्थना समाज

Answer. d

26. वारली आदिवासी उठावाचे पहिले हुतात्मा म्हणून कोणाचे स्मरण केले जाते , ज्यांचा १९४५ मध्ये ब्रिटिश पोलिसांच्या दडपशाहीत मृत्यू झाला ?

a. शामराव परुळेकर

b. एल. बी. धनगर

c. जेठ्या गांगड

d. लहानू कोम

Answer. c

27. पुणे येथे संयुक्त महाराष्ट्र समितीच्या संघटनेच्या वेळी , टिळक स्मारक मंदिरातील सभेचे अध्यक्षस्थान कोणी भूषवले होते ?

a. केशवराव जेधे

b. श्रीपाद अमृत डांगे

c. डॉ. टी. आर. नरावणे

d. आचार्य प्र. के. अत्रे

Answer. a

28. १९१७ च्या चंपारण्य सत्याग्रहादरम्यान , कोणाच्या विनंतीवरून महात्मा गांधी शेतकऱ्यांच्या तक्रारींची चौकशी करण्यासाठी बिहारमध्ये आले ?

a. राजेंद्र प्रसाद

b. राजकुमार शुक्ल

c. जे. बी. कृपलानी

d. मजहरूल हक

Answer. b

29. ३ जून १९४७ च्या माउंटबॅटन योजनेंतर्गत , फाळणी होणाऱ्या प्रांतांमधील सीमा निश्चित करण्यासाठी कोणत्या संस्था स्थापन करण्यात आल्या ?

a. संविधान सभा

b. संसदीय समित्या

c. सीमा आयोग

d. काँग्रेस समित्या

Answer. c

30. महाराष्ट्रातील कोणत्या ठिकाणापासून गोदावरी नदीचा उगम सुरू होतो ?

a. प्रवरा

b. मांजरा

c. वैनगंगा

d. त्र्यंबकेश्वर

Answer. d

31. शिरपूर गोल्ड रिफायनरी महाराष्ट्रातील कोणत्या जिल्ह्यात आहे ?

a. मुंबई

b. धुळे

c. कोलार

d. रामगिरी

Answer. b

32. महाराष्ट्रातील कोणती रिफायनरी BPCL च्या मुंबई रिफायनरीपेक्षा आधी सुरू झाली होती ?

a. HPCL मुंबई रिफायनरी

b. दिगबोई रिफायनरी

c. बरौनी रिफायनरी

d. हल्दिया रिफायनरी

Answer. a

33. महाराष्ट्रातील कोणत्या जिल्ह्यात मोगर्रासारख्या ठिकाणी युरेनियम खनिजीकरण आढळून आले आहे ?

a. नागपूर

b. चंद्रपूर

c. भंडारा

d. रत्नागिरी

Answer. c

34. महाराष्ट्रात , पश्चिम घाटाच्या पठारी भागावर आढळणाऱ्या प्रमुख बॉक्साइट साठ्यांसाठी कोणता जिल्हा विशेषतः ओळखला जातो ?

a. कोल्हापूर

b. रायगड

c. सातारा

d. ठाणे

Answer. a

35. भारताच्या मूलभूत रस्ते सांख्यिकी २०२०-२२ नुसार , ३१ मार्च २०२२ रोजी एकूण राज्य महामार्ग लांबीत महाराष्ट्रानंतर लगेच कोणते राज्य होते ?

a. राजस्थान

b. आंध्र प्रदेश

c. गुजरात

d. कर्नाटक

Answer. d

36.

हुगळी औद्योगिक प्रदेशात , दामोदर खोऱ्यातील कोणत्या संसाधनामुळे नदीच्या दोन्ही काठांवरील कारखाने चालवण्यासाठी आवश्यक ऊर्जा पुरवठा होण्यास मदत झाली ?

a. आसामचे चहा मळे

b. दामोदर खोऱ्यातील कोळसा

c. त्रिभुज प्रदेशातील बंगालचा ताग

d. छोटा नागपूरचे लोहखनिज

Answer. b

37. उत्तरेकडील मैदानांचा पश्चिमेकडील भाग कोणता प्रदेश आहे आणि जो सिंधू नदी व तिच्या उपनद्यांच्या निक्षेपण कार्यामुळे तयार झाला आहे ?

a. गंगा मैदाने

b. थरचे वाळवंट

c. भारतीय द्वीपकल्प

d. पंजाबची मैदाने

Answer. d

38.

नाशिकमधील कोणते वारसा स्थळ त्याच्या अशा दिशाभिमुखतेसाठी ओळखले जाते की ज्यामुळे त्यावरील कोरीवकाम आणि शिलालेखांचे कठोर हवामानापासून संरक्षण होण्यास मदत होते ?

a. सीता गुंफा

b. दादासाहेब फाळके स्मारक

c. पांडवलेणी

d. त्रिरश्मी टेकडी

Answer. c

39. भारताच्या पश्चिम किनारपट्टीवर , विशेषतः गुजरात आणि महाराष्ट्राच्या किनारपट्टीवर , मोठ्या प्रमाणावर पकडला जाणारा सागरी मासा कोणता ?

a. सिल्व्हर बेली

b. बोंबील

c. हॉर्स मॅकरेल

d. हिल्सा

Answer. b

40. पुणे येथे मुळा आणि मुठा यांच्या संगमानंतर तयार होणारी आणि पुढे भीमेला मिळून कृष्णा नदी प्रणालीचा भाग बनणारी नदी कोणती ?

a. मुळा-मुठा नदी

b. मुळा नदी

c. मुठा नदी

d. कृष्णा नदी

Answer. a

41. रायगड जिल्ह्यातील कोणते किनारी पर्यटनस्थळ निसर्गाभिमुख वातावरणाचा अनुभव देताना जवळच जंजिरा किल्ला पाहण्याची संधी देते ?

a. काशीद

b. आक्षी

c. नागाव

d. मुरूड

Answer. d

42. विशाखापट्टणम -गुंटूर औद्योगिक प्रदेशात ऊर्जा आधार मजबूत करून औद्योगिक वाढीस पुढे कोणते ऊर्जा संसाधन सहाय्य करू शकते ?

a. बैलाडिला लोहखनिज

b. कृष्णा-गोदावरी नैसर्गिक वायू

c. गुंटूर शिसे-जस्त साठे

d. किनारी कृषी उत्पादन

Answer. b

43. १९०७ मध्ये साकची येथे स्थापन झालेली आणि नंतर जमशेदपूरशी जवळून संबंधित असलेली खाजगी मालकीची लोह -पोलाद कंपनी कोणती ?

a. स्टील कॉर्पोरेशन ऑफ बेंगाल

b. हिरापूर युनिट

c. टिस्को

d. इस्को

Answer. c

44.

ईशान्य महाराष्ट्रातील , भंडारा जिल्ह्यातून वेगळा झालेला , विस्तृत वनाच्छादन आणि भातशेतीसाठी प्रसिद्ध असलेला आणि ज्याचे मुख्यालय 'राइस सिटी ' म्हणून ओळखले जाते , तो जिल्हा कोणता ?

a. गोंदिया

b. भंडारा

c. चंद्रपूर

d. गडचिरोली

Answer. a

45.

मुंबई उच्च न्यायालयाच्या अपील शाखा नियम , १९६० मधील प्रकरण XVII च्या सर्वसाधारण नियमानुसार , विहित अपवादांच्या अधीन राहून , ज्या याचिकांचे कारण प्रामुख्याने बृहन्मुंबईबाहेर उद्भवते , अशा भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २२६ अंतर्गत दाखल केलेल्या याचिकांची सुनावणी सामान्यतः कोणते खंडपीठ करते ?

a. त्या प्रकरणासाठी नामनिर्देशित केलेले एकल न्यायाधीश

b. मुख्य न्यायमूर्तींनी नियुक्त केलेले विभागीय खंडपीठ

c. सर्वोच्च न्यायालयाने गठित केलेले खंडपीठ

d. अर्जदाराने निश्चित केलेले न्यायाधिकरण

Answer. b

46.

महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम , १९६६ च्या कलम ३१(१) अंतर्गत , सादर केलेल्या प्रारूप विकास योजनेला मंजुरी द्यायची की नाही हे सामान्यतः कोणते प्राधिकरण ठरवते ?

a. नगररचना संचालक

b. नियोजन प्राधिकरण

c. नियुक्त केलेले गट-अ अधिकारी

d. राज्य शासन

Answer. d

47. महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाच्या रचनेत त्याच्या प्रमुख पदाधिकाऱ्यांव्यतिरिक्त कोणत्या प्रवर्गाचा समावेश होतो ?

a. अशासकीय सदस्य

b. न्यायिक अधिकारी

c. नगरपालिका प्रतिनिधी

d. संसदीय नामनिर्देशित

Answer. a

48. महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोगाने अवलंबलेल्या मानकांनुसार , कोणत्या वेळी प्राधिकरण मुलाला पालकांपासून वेगळे करू शकते ?

a. जेव्हा संस्थात्मक देखभाल उपलब्ध असेल तेव्हा

b. जेव्हा पालक राज्याच्या हस्तक्षेपाला विरोध करतील तेव्हा

c. जेव्हा मुलाच्या सर्वोत्तम हितासाठी आवश्यक असेल तेव्हा

d. जेव्हा मनोरंजनाच्या सुविधा अपुऱ्या असतील तेव्हा

Answer. c

49. महाराष्ट्राच्या निवडणूक व्यवस्थेत स्वायत्त , स्वतंत्र आणि निःपक्षपाती असल्याचे मुंबई उच्च न्यायालयाने कोणत्या संस्थेबाबत स्पष्ट केले ?

a. राज्य शासन

b. जिल्हा सहकारी निवडणूक अधिकारी

c. तालुका/प्रभाग सहकारी निवडणूक अधिकारी

d. राज्य सहकारी निवडणूक प्राधिकरण

Answer. d

50. कोणत्या घटनादुरुस्त्यांनी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना कायदेशीर मान्यता दिले आणि राज्यांमध्ये विशेष निवडणूक प्राधिकरणांची तरतूद केली ?

a. ४२ वी आणि ४४ वी दुरुस्ती

b. ७३ वी आणि ७४ वी दुरुस्ती

c. ५२ वी आणि ६१ वी दुरुस्ती

d. ८६ वी आणि ९१ वी दुरुस्ती

Answer. b

51. भारताच्या घटनात्मक चौकटीअंतर्गत , कार्यकारी मंडळ आणि विधिमंडळ यांच्यातील संबंध संघटित करण्यासाठी कोणती प्रणाली स्वीकारण्यात आली आहे ?

a. संसदीय शासन पद्धती

b. अध्यक्षीय शासन पद्धती

c. संघीय कार्यकारी पद्धती

d. प्रत्यक्ष लोकशाही पद्धती

Answer. a

52. प्रत्यायोजित नियम -निर्मितीचे अधिकार संसदेने दिलेल्या प्राधिकारातच वापरले जात आहेत की नाही याची छाननी करणारी लोकसभा समिती कोणती ?

a. लोकसभा सचिवालय

b. लोकसभा अध्यक्ष

c. अधीनस्थ विधान विषयक समिती

d. लोकसभा सभागृह

Answer. c

53.

महाराष्ट्र नगरपरिषदा , नगरपंचायती आणि औद्योगिक नगरी अधिनियम , १९६५ अंतर्गत , मोबदला घेऊन वस्तू विकूनही विक्रेता या व्याख्येतून कोणाला वगळण्यात आले आहे ?

a. टाकाऊ साहित्य विकणारी नगरपरिषद

b. कालबाह्य उपकरणे विकणारी वाहतूक कंपनी

c. अतिरिक्त वस्तूंची विल्हेवाट लावणारी बँकिंग कंपनी

d. स्वतः पिकवलेला शेतमाल विकणारा शेतकरी

Answer. d

54.

खालीलपैकी कोणते केंद्र सरकारचे ऑनलाइन सार्वजनिक तक्रार निवारण आणि देखरेख मंच आहे , ज्याची महाराष्ट्राच्या ग्रामविकास विभागानेही नोंद केली आहे ?

a. CPGRAMS

b. आपले सरकार

c. तक्रार नोंदवा

d. तक्रार निवारण पोर्टल

Answer. a

55. महाराष्ट्राने आपल्या प्रमुख शहरी समूहांच्या प्रशासनासाठी कोणती पोलिस व्यवस्था स्वीकारली आहे ?

a. जिल्हा पोलीस व्यवस्था

b. आयुक्तालय पद्धती

c. राखीव दल व्यवस्था

d. गुप्तचर विभाग व्यवस्था

Answer. b

56.

महाराष्ट्र राज्य मानवाधिकार आयोगाच्या अधिकारकक्षेत , मानवाधिकार उल्लंघन रोखण्यात लोकसेवकाने निष्काळजीपणा केल्याचा आरोप असताना तो काय करू शकतो ?

a. संबंधित अधिकाऱ्याची दुसऱ्या विभागात बदली करणे

b. थेट फौजदारी शिक्षा लादणे

c. स्वतःहून प्रकरणाची चौकशी करणे

d. चौकशीशिवाय अधिकाऱ्याला निलंबित करणे

Answer. c

57. भारतीय संविधानाच्या दहाव्या अनुसूचीनुसार , पक्षांतराच्या कारणावरून सदस्याच्या अपात्रतेबाबतचा प्रश्न सामान्यतः कोण ठरवते ?

a. सभागृहाचे पीठासीन अधिकारी

b. भारतीय निवडणूक आयोग

c. भारताचे राष्ट्रपती

d. भारताचे सर्वोच्च न्यायालय

Answer. a

58. संविधान (एकशे तिसरी सुधारणा) अधिनियम , २०१९ अंतर्गत , कलम १५ खाली कोणत्या गटाला विशेष प्रगतीसाठीच्या तरतुदी लाभ मिळू शकतो ?

a. कलम १५(४) मध्ये समाविष्ट असलेले नागरिक

b. कलम १५(५) मध्ये समाविष्ट असलेले नागरिक

c. केवळ अल्पसंख्याक समुदायातील व्यक्ती

d. विनिर्दिष्ट वर्गांव्यतिरिक्त आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक

Answer. d

59. भारतीय संविधानाच्या कलम १९ अंतर्गत , नागरिकाला विशिष्ट प्रदेशात कायमस्वरूपी राहण्यापासून रोखले जाते तेव्हा कोणत्या स्वातंत्र्यावर थेट परिणाम होतो ?

a. संघटना स्थापन करण्याचे स्वातंत्र्य

b. व्यवसाय करण्याचे स्वातंत्र्य

c. वास्तव्य आणि स्थायिक होण्याचे स्वातंत्र्य

d. भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य

Answer. c

60. महाराष्ट्र समृद्धी महामार्गाद्वारे नागपूर ते मुंबई दरम्यान मालवाहतूक करण्यासाठी लागणारा वेळ आणि खर्च याला कोणती संकल्पना निर्देश करते ?

a. आर्थिक अंतर

b. भौगोलिक अंतर

c. प्रशासकीय अंतर

d. सामाजिक अंतर

Answer. a

61. नागपूर येथील मिहान प्रकल्प विदर्भातील कोणती प्रादेशिक आर्थिक समस्या प्रामुख्याने सोडवेल अशी अपेक्षा होती ?

a. सिंचन सुविधांची कमतरता

b. बँकिंग सेवांचा मर्यादित प्रवेश

c. देशांतर्गत पर्यटनातील घट

d. औद्योगिक विकासाचा अभाव

Answer. d

62. सोलापूरमधील लघु वस्त्रोद्योग उत्पादकांना कमी किमती आणि विलंबित देयकांमुळे कोणत्या विपणन आव्हानाचा सामना करावा लागतो ?

a. बाजार माहितीचा अभाव

b. मध्यस्थांकडून होणारे शोषण

c. थेट विक्री सुविधांचा अभाव

d. उत्पादन वितरणाचा अधिक खर्च

Answer. b

63. भौगोलिक संकेतक (GI) मान्यतेमुळे कोल्हापुरी गुळाच्या ग्रामीण उत्पादकांना कोणता आर्थिक लाभ मिळू शकतो ?

a. हमीभावाने खरेदी

b. प्रक्रिया खर्चात कपात

c. ऊस उत्पादनात वाढ

d. बाजारपेठेतील प्रवेशात सुधारणा

Answer. d

64. व्होकल फॉर लोकल उपक्रमांतर्गत आकांक्षी गटांमधील उत्पादनांना प्रोत्साहन देण्यासाठी GeM वर कोणती समर्पित विंडो स्थापन करण्यात आली ?

a. ODOP-विशिष्ट ई-कॉमर्स उपाय

b. समर्पित ODOP प्लॅटफॉर्म

c. आकांक्षा विंडो

d. गव्हर्नमेंट ई-मार्केटप्लेस सूची

Answer. c

65.

कोणता कार्यक्रम संभाव्य उद्योजकांना ओळखतो , त्यांना औद्योगिक घटक व्यवस्थापित करण्याचे प्रशिक्षण देतो आणि उद्योग सुरू करण्यासाठी मार्गदर्शन करतो ?

a. उद्योजकता जागरूकता कार्यक्रम

b. व्यवस्थापन विकास कार्यक्रम

c. उद्योजकता विकास कार्यक्रम

d. उद्योजकता कौशल्य विकास कार्यक्रम

Answer. c

66. हंगामी मासेमारी निर्बंधांच्या काळात महाराष्ट्रातील पात्र मच्छीमार कुटुंबांना उपजीविकेसाठी सहाय्य कोणत्या योजनेद्वारे दिले जाते ?

a. स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना

b. स्वर्ण जयंती शहरी रोजगार योजना

c. प्रधानमंत्री रोजगार योजना

d. प्रधानमंत्री मत्स्य संपदा योजना

Answer. d

67. विदर्भातील बांबू प्रक्रिया उद्योग त्यांच्या कच्च्या मालाच्या आधारावर कोणत्या उद्योग प्रवर्गात वर्गीकृत केले जातात ?

a. वन-आधारित उद्योग

b. कृषी-आधारित उद्योग

c. मळा-आधारित उद्योग

d. फलोत्पादन-आधारित उद्योग

Answer. a

68. छत्रपती संभाजीनगरमध्ये पर्यटनामुळे स्थानिक उत्पादनांची मागणी वाढते तेव्हा त्यांच्या उत्पादन आणि विक्रीतून कोणत्या गटाला सर्वात थेट लाभ होतो ?

a. कारागीर, मार्गदर्शक आणि हॉटेल कर्मचारी

b. कारागीर, व्यापारी आणि वेतनभोगी कामगार

c. कारागीर, चालक आणि प्रवास आयोजक

d. व्यापारी, अनुवादक आणि हॉटेल कर्मचारी

Answer. b

69. रोजगार हमी योजना महाराष्ट्रात प्रामुख्याने कोणत्या दोन समस्या सोडवण्यासाठी होती ?

a. शहरी बेरोजगारी आणि दारिद्य

b. ग्रामीण बेरोजगारी आणि स्थलांतर

c. ग्रामीण बेरोजगारी आणि दारिद्य

d. ग्रामीण बेरोजगारी आणि निरक्षरता

Answer. c

70. मुंबईच्या निवासी उपनगरांपासून मध्यवर्ती रोजगार क्षेत्रांपर्यंत नियमित प्रवासाचा समावेश असलेले नियमित दैनंदिन प्रवास कोणत्या प्रकारचे आहे ?

a. रोजगार स्थलांतर

b. शहरी स्थलांतर

c. उपनगरीय दैनंदिन प्रवास

d. निवासी स्थलांतर

Answer. c

71. आदिवासी जमिनीची मालकी बिगर -आदिवासी व्यक्तींकडे हस्तांतरित होण्याला विशेषतः कोणती संज्ञा वापरली जाते ?

a. भूसंपादन

b. भू-अतिक्रमण

c. भू-भाडेपट्टा

d. भू-अन्यसंक्रमण

Answer. d

72. महाराष्ट्राच्या त्रिस्तरीय आरोग्य पायाभूत सुविधांमधील दुय्यम स्तराशी संबंधित आरोग्य संस्थांची जोडी कोणती ?

a. प्राथमिक आरोग्य केंद्रे आणि जिल्हा रुग्णालये

b. सामुदायिक आरोग्य केंद्रे आणि उपजिल्हा रुग्णालये

c. जिल्हा रुग्णालये आणि वैद्यकीय महाविद्यालये

d. उपजिल्हा रुग्णालये आणि जिल्हा रुग्णालये

Answer. d

73. शासकीय खरेदीमध्ये MSME च्या सहभागाला सुलभ करण्यासाठी उद्यम नोंदणीशी कोणते डिजिटल प्लॅटफॉर्म एकात्मिक केले आहे ?

a. TReDS

b. SAMADHAAN

c. GeM

d. GSTN

Answer. c

74. जेव्हा एखाद्या सार्वजनिक सेवेसाठी शासकीय अर्थसंकल्पातून निधी दिला जातो आणि थेट पैसे न देता वापरली जाते , तेव्हा या व्यवस्थेला काय म्हणतात ?

a. सार्वजनिक तरतूद

b. सार्वजनिक उत्पादन

c. उत्पन्नाचे पुनर्वितरण

d. मागणी स्थिरीकरण

Answer. a

75. जानेवारी २०१० मध्ये अधिसूचित केलेले महाराष्ट्रातील कोणते संवर्धन क्षेत्र पश्चिम घाटातील सर्वात उत्तरेकडील व्याघ्र अधिवास म्हणून ओळखले जाते ?

a. कोयना वन्यजीव अभयारण्य

b. सह्याद्री व्याघ्र प्रकल्प

c. चांदोली राष्ट्रीय उद्यान

d. शिवसागर जलाशय

Answer. b

76. नवेगाव -नागझिरा व्याघ्र प्रकल्पात आढळणाऱ्या प्रमुख वनस्पतींमध्ये कोणत्या प्रजातीची ओळख पटवली जाते ?

a. पॅन्थेरा पार्डस

b. बोस गॉरस

c. ॲनोजिसस लॅटिफोलिया

d. मॅनिस क्रॅसिकाउडाटा

Answer. c

77.

जेथे प्रदीर्घ हिवाळा , अल्प उन्हाळा , आम्लयुक्त व खनिजद्रव्यांचे प्रमाण कमी असलेली माती आणि सदाहरित सूचीपर्णी वृक्ष एकत्र आढळतात , तेथे कोणत्या वनप्रकाराची ओळख पटवावी ?

a. समशीतोष्ण पानझडी वन

b. समशीतोष्ण वर्षावन

c. उष्णकटिबंधीय मोसमी वन

d. बोरियल शंकूधारी वन

Answer. d

78. मयुरेश्वर वन्यजीव अभयारण्यात आढळणारा कोणता प्राणी भारतीय गझेल म्हणूनही ओळखला जातो ?

a. भारतीय कोल्हा

b. चिंकारा

c. पट्टेरी तरस

d. भारतीय सियार

Answer. b

79. जेव्हा हवेतील आम्लयुक्त रसायने पाऊस , हिमवर्षाव , धुके किंवा सूक्ष्म धुक्याच्या स्वरूपात जमिनीवर पोहोचतात , तेव्हा कोणती प्रक्रिया घडत असते ?

a. आर्द्र निक्षेपण

b. शुष्क निक्षेपण

c. ऑक्सिडीकरण

d. वाहून जाणे

Answer. a

80.

महाराष्ट्रातील निवडक समुद्रकिनाऱ्यांवरील किनारी वाळूच्या टेकड्यांवरील वनस्पतींच्या सर्वेक्षणात , एक ठिकाण तुलनेने कमी बाधित असल्याचे आढळले कारण अंतर्गत भागात असल्यामुळे आणि वाहतुकीच्या कमी सुविधांमुळे तुडवणूक कमी झाली होती . अशा प्रकारे कोणता समुद्रकिनारा ओळखला गेला ?

a. काशीद

b. मालवण

c. रेवदंडा

d. आचरा

Answer. d

81.

कोणत्या प्रकारची प्रवाळ भित्ती खंड किंवा बेटाच्या किनाऱ्यालगत किंवा अगदी जवळ विकसित होते आणि किनाऱ्यापासून केवळ अरुंद व उथळ लगूनने (किनारी खाऱ्या पाण्याच्या जलाशयाने) वेगळी असू शकते ?

a. रोधक प्रवाळ भित्ती

b. पॅच रीफ

c. तटीय प्रवाळ भित्ती

d. प्रवाळ कंकणाकृती बेट

Answer. c

82. ज्या नदी किंवा प्रवाहात पाणी एका दिशेने वेगाने वाहते , त्याचा समावेश कोणत्या प्रवर्गात होईल ?

a. स्थिरजलीय परिसंस्था

b. वाहतीजलीय परिसंस्था

c. सागरी परिसंस्था

d. सरोवरीय परिसंस्था

Answer. b

83. एखादा परजीवी त्याच्या यजमानाच्या शरीराच्या बाह्य पृष्ठभागावर राहत असल्याचे आढळल्यास , त्याचे वर्गीकरण कसे करावे ?

a. अंतःपरजीवी

b. परभक्षी

c. सहभोजी

d. बाह्यपरजीवी

Answer. d

84. जर प्राणिशास्त्रीय सर्वेक्षण एखाद्या प्रदेशात आढळणाऱ्या पक्ष्यांपुरते मर्यादित असेल , तर वर्गीकरणासाठी कोणता प्रवर्ग वापरावा ?

a. पक्षीप्राणीसमूह

b. मत्स्यप्राणीसमूह

c. सूक्ष्मप्राणीसमूह

d. गूढप्राणीसमूह

Answer. a

85. परिसंस्थेमध्ये , कार्बन डायऑक्साइड , पाणी आणि सूर्यप्रकाश वापरून कर्बोदके तयार करणाऱ्या हिरव्या वनस्पतीचा समावेश कोणत्या कार्यात्मक गटात होतो ?

a. परपोषी

b. मृतभक्षी

c. स्वयंपोषी

d. मृतोपजीवी

Answer. c

86. महाराष्ट्रात नोंदवलेल्या गोड्या पाण्यातील माशांमध्ये , ऑस्टिओग्लॉसिफॉर्मिस गणाखाली कोणत्या प्रजातीचे वर्गीकरण केले जाते ?

a. लॅबिओ रोहिता

b. टॉर खुद्री

c. अँग्विला बेंगालेन्सिस बेंगालेन्सिस

d. नोटोप्टेरस चितला

Answer. d

87. गंधक चक्रात , कोणती प्रक्रिया या मूलद्रव्याला भूगर्भीय साठ्यांमधून विरघळलेल्या क्षारांच्या रूपात परिसंस्थांसाठी उपलब्ध करून देऊ शकते ?

a. वातावरणीय ऑक्सिडीकरण आणि पर्जन्यवृष्टी

b. खडकांचे अपक्षय आणि धूपजन्य प्रवाह

c. वनस्पतींद्वारे शोषण आणि प्रथिने निर्मिती

d. चरणे आणि प्राण्यांचे उत्सर्जन

Answer. b

88. समुद्रसपाटीच्या तुलनेत डोंगराळ पर्यटनस्थळांवर पाणी वेगळ्या तापमानाला उकळण्यास कोणती वातावरणीय स्थिती कारणीभूत आहे ?

a. वाढलेला दाब

b. स्थिर दाब

c. कमी झालेला दाब

d. प्रमाणित दाब

Answer. c

89. उपनगरीय रेल्वेगाड्यांमध्ये पुनरुत्पादक ब्रेकिंग दरम्यान , त्यांच्या गतीपासून कोणत्या प्रकारची ऊर्जा मिळवली जाते ?

a. औष्णिक ऊर्जा

b. रासायनिक ऊर्जा

c. विद्युत ऊर्जा

d. ध्वनी ऊर्जा

Answer. c

90. किनारपट्टीवर वारंवार पावसाच्या परिस्थितीत गॅल्वनाइज्ड कठडे वारंवार पावसाच्या संपर्कात आल्यावर कोणता धातू प्राधान्याने झिजतो ?

a. तांबे

b. अॅल्युमिनियम

c. कथील

d. जस्त

Answer. d

91. दुधाच्या नमुन्यांच्या pH पातळीची जलद, अंदाजे तुलना करण्यासाठी दुग्ध प्रयोगशाळेने कोणता निर्देशक वापरावा ?

a. लाल लिटमस

b. निळा लिटमस

c. हळदीचा कागद

d. वैश्विक निर्देशक

Answer. d

92. संवेदनशील कीटकाच्या शरीरात कोणत्या स्थितीमुळे सेवन केलेले Bt प्रथिन निष्क्रिय स्वरूपातून सक्रिय स्वरूपात रूपांतरित होते ?

a. क्षारीय pH

b. आम्लधर्मी pH

c. उदासीन pH

d. चढ-उतार होणारा pH

Answer. a

93. मानवी पेशी रेषांची ओळख पडताळण्यासाठी राष्ट्रीय पेशी विज्ञान केंद्र , पुणे कोणते तंत्र वापरते ?

a. मायकोप्लाझ्मा चाचणी

b. STR विश्लेषण

c. प्रकाश सूक्ष्मदर्शी

d. पारंपारिक PCR

Answer. b

94. अतिनील प्रकाश बंद केल्यानंतर लगेचच नाहीशी होणारी नमुन्याची दृश्यमान चमक कोणत्या घटनेमुळे स्पष्ट होते ?

a. प्रतिदीप्ती

b. स्फुरदीप्ती

c. रासायनिक दीप्ती

d. विद्युत दीप्ती

Answer. a

95. एखादी वस्तू तिच्या वेगाला नेहमी लंब असलेल्या शून्येतर बलाखाली गतिमान असेल , तर तिच्या गतीचे कोणते वैशिष्ट्य अपरिवर्तित राहते ?

a. दिशा

b. चाल

c. संवेग

d. स्थान

Answer. b

96. p-n संधी सुरुवातीला लक्षणीय विद्युतप्रवाह वाहते , ब्रेकडाउन स्थिती न गाठता तिच्या बॅटरीची जोडणी उलट केली तर काय होते ?

a. अपरिवर्तित राहते

b. झपाट्याने वाढते

c. वारंवार चढ-उतार होते

d. नगण्य होते

Answer. d

97. $CO(g)$ + ३$H_2(g)$ $CH_4(g)$ + $HO(g)$ या अभिक्रियेसाठी , स्थिर तापमानाला मिथेनचे समतोल उत्पादन कोणत्या बदलामुळे वाढते ?

a. आकारमान विस्तार

b. उत्प्रेरकाची भर

c. आर्गॉनची भर

d. आकारमान घट

Answer. d

98. कोणते संप्रेरक कंकालीय स्नायू आणि चरबी पेशींद्वारे ग्लुकोजचे शोषण वाढवते , त्यामुळे रक्तप्रवाहातील त्याची एकाग्रता कमी होते ?

a. ग्लुकागॉन

b. कोर्टिसॉल

c. अॅड्रेनॅलीन

d. इन्सुलिन

Answer. d

99.

इतर परिस्थिती अपरिवर्तित राहतील असे गृहीत धरल्यास , वायुकोशीय हवा आणि सभोवतालच्या केशिकांमधील ऑक्सिजन हस्तांतरण कोणत्या बदलामुळे मंद होईल ?

a. अधिक विद्राव्यता

b. मोठे पृष्ठभाग क्षेत्र

c. अधिक जाडी

d. अधिक तीव्र प्रवणता

Answer. c

100. DNA मध्ये साठवलेल्या अनुवांशिक माहितीची नक्कल करून संदेशवाहक रेणू तयार करण्याच्या प्रक्रियेचे उत्प्रेरण कोणते विकर करते ?

a. DNA पॉलिमरेज

b. RNA पॉलिमरेज

c. DNA लायगेज

d. RNase

Answer. b

Test Answer

1. (c)	2. (a)	3. (d)	4. (b)	5. (a)	6. (c)	7. (b)	8. (d)	9. (c)	10. (b)
11. (a)	12. (d)	13. (a)	14. (b)	15. (d)	16. (c)	17. (a)	18. (d)	19. (b)	20. (c)
21. (d)	22. (a)	23. (c)	24. (b)	25. (d)	26. (c)	27. (a)	28. (b)	29. (c)	30. (d)
31. (b)	32. (a)	33. (c)	34. (a)	35. (d)	36. (b)	37. (d)	38. (c)	39. (b)	40. (a)
41. (d)	42. (b)	43. (c)	44. (a)	45. (b)	46. (d)	47. (a)	48. (c)	49. (d)	50. (b)
51. (a)	52. (c)	53. (d)	54. (a)	55. (b)	56. (c)	57. (a)	58. (d)	59. (c)	60. (a)
61. (d)	62. (b)	63. (d)	64. (c)	65. (c)	66. (d)	67. (a)	68. (b)	69. (c)	70. (c)
71. (d)	72. (d)	73. (c)	74. (a)	75. (b)	76. (c)	77. (d)	78. (b)	79. (a)	80. (d)
81. (c)	82. (b)	83. (d)	84. (a)	85. (c)	86. (d)	87. (b)	88. (c)	89. (c)	90. (d)
91. (d)	92. (a)	93. (b)	94. (a)	95. (b)	96. (d)	97. (d)	98. (d)	99. (c)	100. (b)